

Opinionsredaktör: Esther Flores Sedman, 08-619 24 83, esther.floressedman@dagen.se |
Ledarskribenter: Erik Helmersson, erik.helmerson@dagen.se, Frida Park, frida.park@dagen.se, Öyvind Tholvén, oyvind.tholven@dagen.se

Det behövs fler motvalls käringar som Wold i kyrkan

Transaktivister och traditionalister måste kunna enas för barnens skull

När professorn och överläkaren Agnes Wold deklarerade att hon hellre tar ett fängelsestraff än att följa en eventuellt framtida lag mot omvändelseförsök fick hon löpa gatlopp. Kraven på deplattformering och bojkott lät inte vänta på sig efter hennes utspel i Världen idags program *Hotspot* om att hon till varje pris skulle avråda ett barnbarn som kämpade med sin könsidentitet från att inleda en hormonbehandling.

I en medial storm som denna är kyrkan inte alltid världsbäst på att navigera, men det är oerhört viktigt att hon förstår varför det bara finns ett alternativ: att ställa sig på Wolds sida. Varför? För att det handlar om avgörande frågor som går bortom könsdysfori eller transvård.

LÄT OSS BÖRJA med kyrkans egen verklighet, långt ifrån de mediala skyttegravarna. I våra kyrkor i dag, i synnerhet i våra ungdomsgrupper, finns det flickor och pojkar som upplever en kamp med sin könsidentitet, barn som mår mycket dåligt. Vi måste kunna erbjuda dem något annat än moralistiskt förfasande, som jag skrivit tidigare i en ledartext. Kyrkan bör dra sig till minnes vem Jesus visade störst omsorg: den som av samhället sågs som utstött och marginaliserad. Den som känner

Dagen
OBUNDEN
PÅ KRISTEN
GRUND

att han eller hon inte passar in.

Det är tyvärr lätt att förstå varför vissa reagerar med misstänksamhet när kyrkan närmar sig dessa frågor. Vi har förvisso ett arv att göra upp med. Visserligen visade siffror från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att påtryckningar och omvändelseförsök i de allra flesta fall sker i en privat familjekontext, inte i det organiserade kyrkolivet. Att det ändå är avgörande för kyrkan att markera att psykiskt våld aldrig rymms inom kristen tro handlar alltså inte om att omvändelseförsök skulle vara ett utbrett problem i kyrkbänkarna. Det handlar om att de ytterst få som tyvärr gärna paraderar sina fördomar aldrig får förstöra eller skymma den trygga miljö som den absoluta majoriteten av landets kyrkor och ungdomsgrupper faktiskt erbjuder.

NÄR FÖRÄLDRASKAP GÅR över i psykiskt våld, manipulation och tvång handlar det inte längre om fostran utan övergrepp. Sådant ska bemötas med lagens fulla kraft. Desto viktigare då att lagar formuleras så att syftet uppnås. Risken är överhängande att det lagförslag om omvändelseförsök som just nu ligger på justitiedepartementets bord missar målet och i stället slår blint.

Egentligen borde Agnes Wold aldrig ha behövt fundera på civil

olydnad eller fängelse. Svenska politiker har dock en dokumenterat dålig förmåga att med fingertoppskänsla hantera frågor som ytterst sett handlar om yttrandefrihet eller religionsfrihet. I en annan men angränsande fråga – den nya könstillhörighetslagen – klubbades beslutet igenom trots skarp kritik från tunga remissinstanser. Redan nu uttrycker politiker öppet ånger över hur processen drevs fram och pratar om att riva upp lagen. Så ogenomtänkt får inte folkvalda agera.

DETTA ÄR ETT skolboksexempel på politisk flockmentalitet; en ångslighet för att ha fel åsikt gör att alla springer åt samma håll – tills nya plötsliga insikter får flocken att ändra riktning. Politisk ånger är trots allt betydligt lättare att hantera än den smärtsamma mänskliga ånger

”
Kyrkan bör dra sig till minnes vem Jesus visade störst omsorg: den som av samhället sågs som utstött och marginaliserad. Den som känner att han eller hon inte passar in.

som uppstår när ideologi tillåts leta sig hela vägen in i behandlingsrummen och drabba barn och hela familjer.

I DEN DJUPT skakande boken *Änger*, skriven av journalisterna Carolina Jemsby och Karin Mattisson, blottläggs hur unga människor har drivits igenom transvårdens processer utan tillräcklig eftertanke. Förtvivlade föräldrar som av ren omsorg velat bromsa och efterlyst psykiatrisk utredning för andra bakomliggande problem, har i stället mötts av hot om orosanmälan.

I ett uppmärksammat reportage i Expressen intervjuades nyligen Mikael, som genomgick ett könsbyte till kvinna men som i dag har detransitionerat och lever som man igen. Hans vittnesmål om vården som ledde fram till de oåterkalleliga ingreppen sätter fingret på precis den risk som uppstår när medicinsk vetenskap och beprövad erfarenhet ersätts av ideologi. Ingen ska behöva gå igenom det Mikael och många med honom upplevt. I synnerhet inte barn.

DET ÄR DETTA som är kärnan i Wolds kritik: att ställa frågor, att mana till eftertanke och kräva robust vetenskaplig grund innan unga och barn utsätts för bristfälligt underbyggd behandling, är vuxenvärldens ofrånkomliga ansvar. Som ledarskribenten Lina Jarneck skrev i Expressen

handlar det ytterst om att vi inte kan ha ett debattklimat där forskare tystas när de efterlyser vetenskaplig grund. Då har vi i praktiken avskaffat det fria ordet på de områden där det behövs som allra mest.

Detta måste kyrkan motverka. I kyrkan finns både de som engagerar sig för transpersoners rättigheter och de som aldrig skulle besöka en pridegudstjänst. Men samtliga borde utan tvekan som en Kristi kropp kunna ställa sig upp och utropa att inga barn ska tvingas bli bricker i ett ideologiskt spel och att den som kämpar med sin könsidentitet ska få god och evidensbaserad vård.

KYRKAN MÅSTE SLÅ vakt om den grundläggande rätten till föräldraansvar och självavård. Därför måste hon höja sin röst för en knivskarp juridisk rågång mellan faktiska, kriminella övergrepp och ett nödvändigt föräldraansvar. Att en mamma eller pappa vill att vården ska avvakta med irreversibel behandling på omyndiga barn får aldrig kriminaliseras, lika lite som den konfidentiella självavård där unga människor i förtroende måste få reflektera över sin tro och sin sexualitet utan att staten lyssnar vid dörren.

Blir lagförslaget så olyckligt som befarat måste fler helt enkelt göra som Agnes Wold och våga vara motvalls käring. Så också kyrkan.

FRIDA PARK

Blir lagförslaget så olyckligt som befarat måste fler helt enkelt göra som Agnes Wold och våga vara motvalls käring.

FOTO: ADAM IHSE/TT